

सन २०१८-१९ करिता इको टुरिझम (राज्य) (२४०६-२२९५) योजनेंतर्गत १) निसर्ग परिचय केंद्र, चंदनापूरी २) श्री.क्षेत्र जवळे बाळेश्वर व ३) श्रीक्षेत्र खेद्रेश्वर खंदरमाळवाडी या निसर्ग पर्यटन स्थळाच्या विकास कामांकरिता निधी वितरण करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,
शासन निर्णय क्र.निसप-२०१९/प्र.क्र.१२०/फ-९
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक :- २२ मार्च, २०१९

वाचा :-

१. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दिनांक ०२ एप्रिल, २०१८
२. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दिनांक २५ जानेवारी, २०१९
३. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.१/२०१९/कोषा प्रशा-५, दि. ३१.०१.२०१९
४. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.४२/अर्थ-३, दिनांक ०८ मार्च, २०१९
५. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे क्र.कक्ष १/पी/यो/चाबाप्र/प्र.क्र.४२/भाग-३/२१८९/२०१८-१९, दि. २८.०२.२०१९ रोजीचे पत्र.
६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र निसर्ग पर्यटन विकास मंडळ, नागपूर यांचे पत्र क्र.कक्ष-२/योजना/चंदनापूरी/१८-१९/१०९८, दिनांक २८.०२.२०१९
७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र निसर्ग पर्यटन विकास मंडळ, नागपूर यांचे पत्र क्र.कक्ष-२/योजना/बाळेश्वर/१८-१९/१०९९, दिनांक २८.०२.२०१९
८. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र निसर्ग पर्यटन विकास मंडळ, नागपूर यांचे पत्र क्र.कक्ष-२/योजना/खंदरेश्वर/१८-१९/११००, दिनांक २८.०२.२०१९

प्रस्तावना :-

सन २०१८-१९ करिता राज्य योजनेंतर्गत निसर्ग पर्यटन स्थळाचा विकास (२४०६- २२९५) या योजनेंतर्गत रुपये ७३९३.१५ लक्ष नियतव्यय आठमाही सुधारित अंदाज सन २०१८-१९ पत्रकानुसार मंजूर व अर्थसंकल्पित आहे. वित्त विभागाच्या दिनांक ०८ मार्च, २०१९ रोजीच्या परिपत्रकान्वये सन २०१८-१९ करिता निधी वितरण /पुनर्विनियोजन प्रस्तावाच्या अनुषंगाने निधीचे वितरण करण्यात यावे, असे आदेश आहेत. सदर निधी वितरित करतांना दिनांक ०२.०४.२०१८ च्या परिशिष्टातील अटीची पूर्तता व दिनांक २५.०१.२०१९ मधील सूचनांचे पालन करण्याचे कळविले आहे. सदर योजनेंतर्गत आतापर्यंत विविध शासन निर्णयान्वये रु.४६३०.९९१२ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यात आला आहे. आता सदर योजने अंतर्गत रु.२७६२.१५८८ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यासाठी शिल्लक आहे.

वित्त विभागाच्या दिनांक ३१.०१.२०१९ रोजीच्या परिपत्रकान्वये दिनांक ०१.०२.२०१९ नंतर कोणत्याही खरेदीच्या प्रस्तावांना प्रशासकीय मान्यता देता येणार नाही अथवा प्रशासकीय मान्यता प्राप्त असेल तरीही निविदा प्रसिध्द करता येणार नाही. मात्र दिनांक ०१.०२.२०१९ पूर्वी निविदा प्रसिध्द झालेल्या प्रकरणात पुढील सर्व प्रक्रीया पूर्ण करता येतील असे विहित करण्यात आले आहे.

इको टुरिझम (राज्य) (२४०६२२९५) योजनेंतर्गत १) निसर्ग परिचय केंद्र चंदनापूरी, २) श्री.क्षेत्र जवळे बाळेश्वर व ३) श्रीक्षेत्र खेद्रेश्वर खंदरमाळवाडी या निसर्ग पर्यटन स्थळांचा आराखडा दिनांक १७.११.२०१८ ला झालेल्या महाराष्ट्र निसर्ग पर्यटन मंडळाच्या कार्यकारी समितीच्या सभेत सन २०१८-१९ ते २०२०-२१ या तीन

वर्षासाठी मंजूर झालेला असून, आराखड्याची एकूण किंमत व सन २०१८-१९ करीता प्राप्त चालू बाब प्रस्ताव खालीलप्रमाणे आहे:-

अ.क्र.	निसर्ग पर्यटन स्थळ	मंजूर आराखडा	सन २०१८-१९ करीता प्राप्त प्रस्ताव
१	निसर्ग परिचय केंद्र चंदनापूरी	५३.५० लक्ष	१६.७९ लक्ष
२	श्री.क्षेत्र जवळे बाळेश्वर	११७.३५ लक्ष	२७.१८ लक्ष
३	श्रीक्षेत्र खेद्रेश्वर खंदरमाळवाडी	५६.९६ लक्ष	३८.७६ लक्ष

सदर पर्यटन स्थळांचे चालू बाब प्रस्ताव संदर्भ क्र.६,७ व ८ नुसार शिफारशीसह व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र निसर्ग पर्यटन विकास मंडळ, नागपूर यांनी सादर केले आहे. या तिन्ही प्रस्तावातील सर्व कार्यबाबी मंजूर आराखड्यात समाविष्ट असून, आवश्यक त्या कार्यबाबींना सक्षम यंत्रणेकडून तांत्रिक व प्रशासकीय मंजूरी दिल्याचे पत्र प्रपत्र “ब” मध्ये नमूद केले आहे. सदर प्रस्ताव संदर्भ क्र.५ च्या पत्रान्वये अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी प्रस्तावास शासन मंजूरी प्रदान करून BDS द्वारे अनुदान उपलब्ध करून देण्याबाबत विनंती केली आहे. त्यानुसार सदर कामासाठी अनुदान वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय:-

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी संदर्भ क्र.५ अन्वये शासनास सादर केलेला प्रस्ताव तसेच वित्त विभागाच्या संदर्भ क्र.१,२,३ व ४ येथील परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचना विचारात घेता प्रस्तावातर्गत मागणी लक्षात घेऊन, इको टुरिझम (राज्य) (२४०६-२२९५) योजनेमधून १) निसर्ग परिचय केंद्र चंदनापूरी, २) श्री.क्षेत्र जवळे बाळेश्वर व ३) श्रीक्षेत्र खेद्रेश्वर खंदरमाळवाडी या निसर्ग पर्यटन स्थळांच्या विकास कामासाठी खालील तक्त्यात दर्शविण्यात आल्यानुसार सन २०१८-१९ करीता रु.८२.७३ लक्ष इतका निधी (परिशिष्ट-अ मध्ये दर्शविलेल्या कामांसाठी) वितरीत करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे:-

अ. क्र.	अमलबजावणी अधिकारी/ नियंत्रक अधिकारी	निसर्ग पर्यटन स्थळाचे क्षेत्र	सन २०१८-१९ करीता प्रस्तावित रक्कम (रु.लाखात)
१	मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) नाशिक	निसर्ग परिचय केंद्र चंदनापूरी	१६.७९
२	मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) नाशिक	श्री. क्षेत्र जवळे बाळेश्वर	२७.१८
३	मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) नाशिक	श्रीक्षेत्र खेद्रेश्वर खंदरमाळवाडी	३८.७६
		एकूण :-	८२.७३

उपरोक्त अनुदानाचा वापर करण्याच्या दृष्टीने (२४०६ २२९५) या लेखाशिर्षा अंतर्गत विहीत केलेल्या खालील अटी व शर्तीचे पालन करणे संबंधितावर बंधनकारक राहील.

- सदर तरतूद खर्च करतांना वित्त विभागाने वेळो वेळी घालून दिलेल्या अटी व शर्तीचे पालन करावे.
- सदरहू निधी वितरित करण्यापूर्वी प्रस्तावानुसार योजनेतील निश्चित केलेल्या सर्व कामांना सक्षम अधिका-यांची तांत्रिक व प्रशासकीय मंजूरी प्राप्त आहे याची खात्री अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन विकास), म.रा. नागपूर यांनी करून घ्यावी.
- वाटप करण्यात येणा-या अनुदानातून खर्च करताना यामध्ये कोणतीही वित्तिय अनियमितता होणार नाही याची दक्षता घ्यावी. तसेच सदरहू कामे करतांना वन (संवर्धन) कायदा १९८० मधील तरतुदींचा भंग होणार

- नाही तसेच सर्वोच्च न्यायालय/उच्च न्यायालय/केंद्र शासनाच्या व्याघ्र संवर्धन प्राधिकरण यांनी दिलेल्या मार्गदर्शक सुचना/आदेशाची अवहेलना होणार नाही याची सुध्दा दक्षता घ्यावी.
४. मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) नाशिक यांनी निसर्ग पर्यटन स्थळांतील सदर कामांच्या अंदाजपत्रकांची पडताळणी मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांचेकडून करून घ्यावी.
 ५. केंद्र शासन व राज्य शासनाचे निसर्ग पर्यटन धोरणाशी अनुकूल राहतील अशीच कामे कार्यान्वित करावी.
 ६. उपरोक्त कामे मंजूर अनुदानातून उपलब्ध मासिक निधी प्रवाहानुसार खर्च करण्यात यावा. यामध्ये कोणतीही वित्तीय अनियमितता होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. तसेच सदरहू विकासाची कामे सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षात पूर्ण करण्यात यावीत. सदरहू रक्कम खर्ची पडल्यानंतर त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.
 ७. सर्व कामे दर्जेदार होतील याबाबत योग्य शासन कार्यप्रणालीचा वापर केला जाईल व कोणतीही अनियमितता होणार नाही तसेच सर्व कामांच्या गुणवत्तेबाबत वेळोवेळी आवश्यकतेनुसार तपासणी करावी या सर्व बाबींची जबाबदारी मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) नाशिक यांची राहिल.
 ८. शासन निर्णय दिनांक ०१ डिसेंबर, २०१६ नियम पुस्तिकेत नमुद केल्यानुसार तसेच उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१७ मध्ये नमूद गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस (GeM) पोर्टलची कार्यपद्धती नुसार निविदा प्रक्रियेत ई-निविदा प्रणालीचा वापर करावा.
 ९. सदर मंजूर कामामध्ये द्विरुक्ती होणार नाही आणि मंजूर कामांव्यतिरिक्त कोणत्याही नवीन बाबीवर /नवीन क्षेत्रावर/ नवीन कामांवर खर्च करण्यात येणार नाही तसेच कामात कुठलीही अनियमितता होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
 १०. प्रस्तावित कामांमध्ये निसर्गपुरक असलेले साहित्याचा जास्तीत जास्त वापर करावा.
 ११. सदर खर्च वित्त विभागाच्या दिनांक ०२.०४.२०१८, २५.०१.२०१९, ३१.०१.२०१९ व ०८.०३.२०१९ च्या परिपत्रकातील व त्यासोबतच्या परिशिष्टामध्ये नमूद केलेल्या अटीची पूर्तता होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.
 १२. शासन परिपत्रक क्र.वनबां-२०१९/प्र.क्र.२४/फ-९, दिनांक ३०.०१.२०१९ अन्वये वनविभागाकडून करण्यात येणाऱ्या कामाकरिता ई-निविदा प्रणालीचा वापर करणेबाबत दिलेल्या निर्देशाचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.
 १३. सदर मंजूरीस शासन निर्णय क्रमांक एमएससी-२०११/प्र.क्र.१७८/फ-५, दिनांक ३०.९.२०११ च्या परिशिष्टात नमूद केलेल्या अटी व शर्ती बंधनकारक असतील.
 १४. वितरित केलेला निधी मंडळे / महामंडळे यांच्या वा इतर बँक खात्यात, स्वयंप्रपंची लेख्यामध्ये अथवा सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडील ठेव अंशदान निधी मध्ये काढून ठेवता येणार नाही.

उपरोक्त खर्च मागणी क्रमांक सी-७, प्रधान शिर्ष २४०६, वनीकरण व वन्यजीवन, पंचवार्षिक योजनांतर्गत, राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२) (०६) इको टुरिझम (राज्य) (२४०६-२२९५) या लेखाशिर्षाखाली सन २०१८-१९ करिता उपलब्ध होणाऱ्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या दिनांक ०८.०३.२०१९ च्या परिपत्रकान्वये तसेच वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र.विअप्र/२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनिमय, भाग-२, दिनांक १७.४.२०१५ अन्वये विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०३२२१७०४१९५५१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(वि. वा. पाटील)
कार्यासन अधिकारी
महसूल व वन विभाग

प्रत :-

१. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
२. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
३. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र निसर्ग पर्यटन विकास मंडळ, नागपूर
४. मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) नाशिक
५. महालेखापाल-१/२ (लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.
६. सार्वजनिक बांधकाम विभाग (इमारत-३), मंत्रालय, मुंबई-३२.
७. वित्त विभाग, व्यय-१० कार्यासन, मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. नियोजन विभाग (का-१४७५), मंत्रालय, मुंबई-३२.
९. कार्यासन अधिकारी, फ-२/ब-१ कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१०. कार्यासन फ-९, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.(निवडनस्ती)

“प्रपत्र - अ”

शासन निर्णय क्र.निसप-२०१९/प्र.क्र.१२०/फ-९, दिनांक २२ मार्च, २०१९ सोबतचे परिशिष्ट-अ

अ. क्र.	बाब निहाय कामे	रक्कम रुपये
(अ)	निसर्ग परिचय केंद्र चंदनापूरी निसर्ग पर्यटन स्थळ (सन २०१८-१९)	
१	निसर्ग परिचय केंद्र येथील प्रवेश द्वाराजवळील चौकीची दुरुस्ती	४३,०९८/-
२	निसर्ग परिचय केंद्र येथे विविध प्रकारचे सुचना दर्शक फलक तयार करणे	१,४७,९१४/-
३	निसर्ग परिचय केंद्र येथे विश्रामकक्षाची दुरुस्ती करणे	५७,४१८/-
४	व्ह्यू पॉईंटच्या विकास करण्याच्या दृष्टीने सलोह रेलिंग तयार करणे	२,८८,३३७/-
५	निसर्ग परिचय केंद्र येथे नैसर्गिक पायवाटा तयार करणे	२,७३,९३०/-
६	अस्तित्वात असलेल्या रस्त्याची दुरुस्ती करणे	२,८९,५२६/-
७	पर्यटन निवासस्थान संरक्षक भित व रेलिंग तयार करणे	२,८७,५४६/-
८	निसर्ग परिचय केंद्र येथे मौल्यवान वृक्ष प्रजातीची लागवड करणे	२,९१,१५८/-
	एकूण :-	१६,७८,९२७/-
	एकूण रक्कम रुपये :-	१६.७९ लक्ष
(ब)	श्री.क्षेत्र जवळे बाळेश्वर निसर्ग पर्यटन स्थळ (सन २०१८-१९)	
१	सभामंडप लगतच्या शौचालयाची दुरुस्ती करणे (पुरुषांकरिता)	२,४१,४६४/-
२	सभामंडप लगतच्या शौचालयाची दुरुस्ती करणे (स्त्रीयांकरिता)	२,४१,४६४/-
३	मंदीराजवळील सुरक्षित भित भक्तनिवास सलोह रेलिंग यास कलर करणे	१,६९,४३०/-
४	पर्यटन स्थळा जवळ निरीक्षण कुटी तयार करणे	२,९६,५४२/-
५	श्रीक्षेत्र बाळेश्वर पायथ्याशी पार्किंग करिता चेन लिंक कुंपण तयार करणे	२,८९,५७३/-
६	सभामंडपाचे रंगकाम करणे	१,२६,०९८/-
७	भक्तनिवासावरील स्लॅबवर कोटींग तयार करणे	६७,६५४/-
८	पर्यटनस्थळा सिमेंटच्या कचरा कुंड्या तयार करणे	२,९३,४८३/-
९	सभामंडपाला संरक्षणाच्या दृष्टीने कुंपण तयार करणे	२,८९,५७३/-
१०	भक्तनिवासांच्या खालीची दुरुस्ती करणे	१,०९,७३१/-
११	सुचना दर्शक फलक तयार करणे	२,३७,९४८/-
१२	मंदीराशेजारील शौचालयाची दुरुस्ती करणे	२,४१,४६४/-
१३	श्रीक्षेत्र बाळेश्वर परिसरातील झाडोरांची साफसफाई करणे (२५ हे.)	१,१४,०३८/-
	एकूण :-	२७,१८,४६२/-
	एकूण रक्कम रुपये :-	२७.१८ लक्ष
(क)	श्रीक्षेत्र खडश्वर खंदरमाळववाडी निसर्ग पर्यटन स्थळ (सन २०१८-१९)	
१	मंदिर परिसरातील जुन्या फरशांची दुरुस्ती करणे (मंदिर सभोवताली)	२,९४,३७०/-
२	मंदिर परिसरातील जुन्या फरशांची दुरुस्ती करणे (निवारा शेड जवळ)	२,७७,८१९/-
३	मंदिर परिसरातील जुन्या फरशांची दुरुस्ती करणे (निरीक्षण मनोरा जवळ)	२,३४,५८७/-
४	पुणे-नाशिक हायवे लगत कमान तयार करणे	२,३२,६१३/-
५	पुणे-नाशिक हायवे लगतपासून मंदिरापर्यंत मार्गदर्शक सुचना फलक लावणे	१,९२,९३१/-
६	पर्यटकांना पिण्याची पाण्याची सुविधा करिता पाण्याची टाकी तयार करणे	२,५७,९७१/-
७	पर्यटकांना पिण्याची पाण्याची सुविधा करिता पाण्याची टाकी करिता पाईप लाईन व मोटार	२,२१,९५२/-
८	मंदिर परिसरात संरक्षणार्थ तारकुंपण करणे (७४२ मी.)	२,७६,५२०/-
९	मंदिर परिसरात पर्यावरण पुरक पर्यटकांसाठी निरीक्षण मनोरा उभारणे (लोखंडी रेलिंग तयार करणे)	२,३३,९७९/-
१०	मंदिर परिसरात पर्यावरण पुरक पर्यटकांसाठी निरीक्षण मनोरा उभारणे (नैसर्गिक धबधबा समोर रेलिंग तयार करणे)	२,९३,०६४/-
११	पर्यटकांना निवारा शेड दुरुस्ती करणे	२,९७,९५२/-
१२	भावीकांसाठी महिला व पुरुषांसाठी शौचालय उभारणे	२,४२,७९७/-

१३	संरक्षणार्थ पर्यटकांना भरावा भित तयार करणे	२,९८,५६४/-
१४	मंदिर परिसरात निरीक्षण मनोरा तयार करणे	२,८६,४९८/-
१५	लोखंडी रेलिंग तयार करणे	२,३३,९७९/-
	एकूण :-	३८,७५,५९६/-
	एकूण रक्कम रुपये :-	३८.७६ लक्ष
	(अ + ब + क) एकंदर रुपये :-	८२.७३ लक्ष
